

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 9. júla 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 93/13/EHS –
Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách – Zmluva o hypotekárnom úvere –
Podmienka stanovujúca hranicu variabilnej úrokovej sadzby (podmienka stanovujúca minimálnu
úrokovú sadzbu) – Zmluva o novácii – Vzdanie sa práva podať žaloby proti podmienkam zmluvy na
súde – Neexistencia záväznosti“

Vo veci C-452/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Juzgado de Primera Instancia n° 3 de Teruel (Prvostupňový a vyšetrovací súd č. 3 Teruel, Španielsko) z 26. júna 2018 a doručený Súdnemu dvoru 11. júla 2018, ktorý súvisí s konaním:

XZ

proti

Ibercaja Banco SA,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia S. Rodin (spravodajca), D. Šváby, K. Jürimäe
a N. Piçarra,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: L. Carrasco-Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. septembra 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- XZ, v zastúpení: pôvodne D. J. Fernández Yubero, neskôr J. de la Torre García, R. López Garbayo
a M. Pradel Gonzalo, abogados,
- Ibercaja Banco, SA, v zastúpení: J. M. Rodríguez Cárcamo a A. M. Rodríguez Conde, abogados,
- španielska vláda, v zastúpení: pôvodne M. J. García-Valdecasas Dorrego, neskôr L. Aguilera Ruiz,
splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Baquero Cruz, a N. Ruiz García Napoleón a C. Valero,
splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. januára 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 3 až 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi XZ a spoločnosťou Ibercaja Banco SA, vo veci podmienok uvedených v zmluve o hypotekárnom úvere, ktorú tieto osoby uzavreli.

Právny rámec

Právo únie

- 3 Článok 3 smernice 93/13 stanovuje:

„1. Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery [dobrej viery – *neoficiálny preklad*] spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

2. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky [jej obsah – *neoficiálny preklad*], najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

3. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.“

- 4 Článok 4 tejto smernice uvádza:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť [nekalá povaha – *neoficiálny preklad*] zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená [ktoré sú predmetom zmluvy – *neoficiálny preklad*] a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

2. Hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom [dodávané ako protiplnenie – *neoficiálny preklad*] na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné [formulované jasne a zrozumiteľne – *neoficiálny preklad*].“

5 Článok 5 uvedenej smernice je formulovaný takto:

„V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne [formulované jasne a zrozumiteľne – *neoficiálny preklad*]. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2“

6 Článok 6 ods. 1 tej istej smernice spresňuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

7 Podľa článku 8 smernice 93/13:

„Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

8 Bod 1 písm. q) prílohy tejto smernice, ktorý obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé, znie:

„Podmienky, ktorých zmyslom [predmetom – *neoficiálny preklad*] alebo účinkom je:

...

q) neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok...“

Španielske právo

Kráľovský legislatívny dekrét č. 1/2007

9 Smernica 93/13 bola do španielskeho práva prebratá najmä prostredníctvom Ley 7/1998 sobre condiciones generales de la contratación (zákon č. 7/1998 o všeobecných zmluvných podmienkach) z 13. apríla 1998 (BOE č. 89, zo 14. apríla 1998, s. 12304), ktorý bol spolu s ďalšími ustanoveniami preberajúcimi jednotlivé smernice Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov prepracovaný prostredníctvom Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias (kráľovský legislatívny dekrét č. 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov) zo 16. novembra 2007 (BOE č. 287, z 30. novembra 2007, s. 49181).

10 Článok 10 kráľovského legislatívneho dekrétu č. 1/2007 stanovuje:

„Predchádzajúce vzdanie sa práv, ktoré táto právna úprava priznáva spotrebiteľom a užívateľom, je neplatné rovnako ako úkony vykonané v rozpore so zákonom v súlade s článkom 6 Código Civil [Občiansky zákonník].“

11 Článok 83 kráľovského legislatívneho dekrétu č. 1/2007 okrem toho stanovuje, že „nekalé podmienky sú absolútne neplatné a považujú sa za nedohodnuté“.

Občiansky zákonník

12 Podľa článku 1208 Občianskeho zákonníka:

„Novácia je neplatná, ak je neplatný aj pôvodný záväzok, okrem prípadu, ak sa na dôvod neplatnosti môže odvolávať len dlžník, alebo ak sa ratifikáciou konvalidujú neplatné úkony.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Verejnou listinou z 23. decembra 2011 nadobudla XZ od developera nehnuteľnosť za sumu 148 813,04 eura a týmto aktom nahradila tohto developera ako dlžníka hypotekárneho úveru na túto nehnuteľnosť poskytnutého úverovou inštitúciou Caja de Ahorros de la Inmaculada de Aragón, teraz Ibercaja Banco. XZ tak súhlasila so všetkými dohodami a podmienkami týkajúcimi sa tohto hypotekárneho úveru (ďalej len „zmluva o hypotekárnom úvere“) tak, ako boli definované medzi pôvodným dlžníkom a úverovou inštitúciou.
- 14 Zmluva o hypotekárnom úvere obsahovala podmienku týkajúcu sa maximálnej a minimálnej úrokovej sadzby uplatniteľnej na tento úver, pričom bola dohodnutá tzv. „maximálna ročná úroková sadzba“ vo výške 9,75 % a tzv. „minimálna ročná úroková sadzba“ vo výške 3,25 %.
- 15 Táto zmluva o hypotekárnom úvere bola zmenená právnym aktom zo 4. marca 2014 (ďalej len „zmluva o novácii“), týkajúcim sa najmä sadzby stanovenej v podmienke stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, pričom táto sadzba bola znížená na nominálnu ročnú úrokovú sadzbu 2,35 %. Okrem toho zmluva o novácii obsahovala nasledujúcu doložku: „Zmluvné strany potvrdzujú platnosť a uplatnenie úveru, jeho podmienky považujú za primerané a v dôsledku toho sa vzájomne výslovne vzdávajú práva na podniknutie akýchkoľvek krokov voči protistrane v súvislosti s uzatvorenou zmluvou a jej zmluvnými podmienkami, ako aj s doteraz uskutočnenými úhradami a platbami, ktorých správnosť uznávajú“. Rukou písanou poznámkou navyše XZ uviedla, že si je vedomá a chápe, že „úroková sadzba môjho úveru nikdy neklesne pod úroveň nominálnej ročnej sadzby 2,35 %.“
- 16 XZ podala žalobu na vnútroštátny súd, Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 3 de Teruel (Prvostupňový a vyšetrovací súd č. 3 Teruel), ktorou sa domáhala určenia, že podmienka stanovujúca minimálnu úrokovú sadzbu uvedená v zmluve o hypotekárnom úvere bola nekalá a tiež toho, aby sa úverovej inštitúcii nariadilo zrušiť túto podmienku a vrátiť jej sumy, ktoré bez právneho dôvodu zaplatila na základe tejto zmluvnej podmienky od uzavretia tohto úveru.
- 17 Vzhľadom na to, že Ibercaja Banco namietala proti nárokom XZ s poukazom na podmienky zmluvy o novácii, žalobkyňa vo veci samej tiež požiadala vnútroštátny súd, aby spresnil, v akom rozsahu sú právne akty, ktorými sa mení zmluva, najmä jedna z jej podmienok, ktorej nekalá povaha sa uplatňuje, tiež „zasiahnuté“ touto podmienkou, a teda nie sú záväzné v súlade s článkom 83 kráľovského legislatívneho dekrétu č. 1/2007.
- 18 Vnútroštátny súd uvádza, že práve v nadväznosti na rozsudok 241/2013 Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) z 9. mája 2013, ktorý vyhlásil neplatnosť podmienok stanovujúcich „minimálnu úrokovú sadzbu“ nachádzajúcich sa v zmluvách o hypotekárnom úvere, keďže nespĺňajú podmienky jasnosti a transparentnosti, Ibercaja Banco začala proces opätovného prerokovania týchto podmienok v zmluvách o hypotekárnom úvere, ktoré uzavrela. Tento súd má však pochybnosti o tom, či je opätovné prerokovanie nekalej podmienky zlučiteľné so zásadou stanovenou v článku 6 ods. 1 smernice 93/13, podľa ktorej nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné.
- 19 Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že samotná zmluva o novácii nemusí spĺňať podmienky „testu transparentnosti“, ktorý stanovil Tribunal Supremo (Najvyšší súd). Tento súd v konaní vo veci samej poukazuje najmä na značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach dohodnutých v neprospech

dlžníka, na neinformovanie dlžníka o stratách, ktoré by mu mohli vzniknúť z dôvodu uplatnenia novej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, a na nemožnosť dlžníka vymáhať takto vzniknuté straty v nadväznosti na vzdanie sa akejkoľvek možnosti podania žaloby na súde proti úverovej inštitúcii ako veriteľovi.

20 Za týchto okolností Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 3 de Teruel (Prvostupňový a vyšetrovací súd č. 3 Teruel) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa zásada nezáväznosti neplatných podmienok (článok 6 smernice [93/13]) rozšíriť aj na tieto podmienky uvedené v neskorších zmluvách a právnych úkonoch, akým je zmluva o novácii, ktorou sa mení úver?

Možno vyvodiť záver, že vzhľadom na to, že absolútna neplatnosť znamená, že uvedená podmienka nikdy neexistovala z právneho a ekonomického hľadiska počas trvania zmluvy, neskoršie právne úkony, t. j. zmluva o novácii, ktorou sa mení úver, a ich účinky na túto podmienku rovnako stratia právnu silu, takže sa budú považovať za neexistujúce a bez akéhokoľvek účinku?

2. Môžu dokumenty, ktoré menia alebo urovnávajú podmienky, ktoré neboli dohodnuté individuálne a pri ktorých sa nevykonalo posúdenie nekalej povahy a transparentnosti, predstavovať všeobecné zmluvné podmienky v zmysle článku 3 smernice 93/13, na ktoré sa vzťahujú rovnaké dôvody neplatnosti ako na pôvodné dokumenty, ktoré sú predmetom novácie alebo zmieru?

3. Má byť rovnako neplatné aj vzdanie sa žaloby uvedené v zmluve o novácii, ktorou sa mení úver, vzhľadom na to, že zmluvy, ktoré podpísali klienti, neobsahovali informáciu, že ide o neplatnú podmienku, ani informáciu, že mali nárok dostať peniaze alebo finančnú čiastku ako odplatu za zaplatené úroky z dôvodu pôvodne uloženej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu?

To znamená, že klient podpisuje vzdanie sa žaloby bez toho, aby bol bankou informovaný, o aké vzdanie sa ide alebo akej sumy sa vzdáva.

4. Vyznačuje sa nová podmienka stanovujúca minimálnu úrokovú sadzbu uvedená v zmluve o novácii, ktorou sa mení úver, pri posúdení tejto zmluvy opätovne netransparentnosťou podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ako aj článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 2 smernice 93/13 v dôsledku toho, že banka znova nespĺňa kritériá transparentnosti stanovené v rozsudku Tribunal Supremo (Najvyšší súd...) z 9. mája 2013 a neinformuje klienta o skutočných ekonomických nákladoch uvedenej podmienky v jeho hypotéke takým spôsobom, aby poznal úrokovú sadzbu (a z nej vyplývajúcu mesačnú splátku), ktorú by musel zaplatiť v prípade uplatnenia novej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, ako aj úrokovú sadzbu (a z nej vyplývajúcu mesačnú splátku), ktorú by musel zaplatiť v prípade neuplatnenia podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu a uplatnenia úrokovej sadzby dohodnutej v hypotekárnom úvere bez podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu?

Inými slovami, mala finančná inštitúcia, keď v dokumente o novácii uviedla podmienku stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu, vykonať posúdenie transparentnosti upravené v článku 3 ods. 1 a v článku 4 ods. 2 smernice 93/13 a informovať spotrebiteľa o výške sumy, v ktorej bol poškodený uplatnením podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, ako aj o úrokovej sadzbe uplatnenej v prípade neexistencie uvedenej podmienky, a pokiaľ to finančná inštitúcia neurobila, vzťahuje sa dôvod neplatnosti aj na tieto dokumenty?

5. Možno ustanovenia o žalobe zahrnuté do všeobecných zmluvných podmienok zmluvy o novácii, ktorou sa mení úver, považovať za nekalú podmienku z dôvodu ich obsahu s prihliadnutím na ustanovenia článku 3 ods. 1 smernice 93/13 v spojení s jej prílohou o nekalých podmienkach, konkrétne s bodom 1 písm. q) tejto prílohy..., keďže obmedzujú právo spotrebiteľov uplatniť si

práva, ktoré im môžu vzniknúť alebo nastať po podpise zmluvy, ako to bolo s možnosťou domáhať sa úplného vrátenia zaplatených úrokov (v súlade s rozsudkom Súdneho dvora... z 21. decembra 2016):“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 21 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 1 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby podmienka zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorej nekalá povaha môže byť konštatovaná súdom, mohla byť platne predmetom zmluvy o novácii medzi týmto predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom, ktorou sa tento spotrebiteľ vzdáva účinkov, ktoré by spôsobilo vyhlásenie nekalej povahy tejto podmienky.
- 22 Treba pripomenúť, že podľa článku 6 ods. 1 smernice 93/13 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluve uzatvorenej so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli pre spotrebiteľov záväzné za podmienok stanovených ich vnútroštátnymi právnymi poriadkami (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 53).
- 23 Zmluvnú podmienku vyhlásenú za nekalú tak treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 61).
- 24 V dôsledku toho v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice 93/13 prináleží vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil nekalé podmienky tak, aby tieto podmienky nemali záväzné účinky voči spotrebiteľovi, iba žeby bol spotrebiteľ proti tomu (rozsudok z 26. marca 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia, C-70/17 a C-179/17, EU:C:2019:250, bod 52 a citovaná judikatúra).
- 25 Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že právo na účinnú ochranu spotrebiteľa zahŕňa aj oprávnenie neuplatňovať si svoje práva, takže vnútroštátny súd musí prípadne vziať do úvahy vôľu vyjadrenú spotrebiteľom vtedy, keď si je vedomý toho, že nekalá podmienka nie je záväzná, nepraje si však, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím vyslovuje slobodný a vedomý súhlas s dotknutou podmienkou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. apríla 2016, Sales Sinués a Drame Ba, C-381/14 a C-385/14, EU:C:2016:252, bod 25).
- 26 Smernica 93/13 totiž nevytvára povinný systém ochrany proti používaniu nekalých podmienok zo strany predajcov alebo dodávateľov, ktoré zaviedla v prospech spotrebiteľov. Preto keď spotrebiteľ uprednostní, že sa nebude dovolávať tohto systému ochrany, tento systém sa neuplatní (rozsudok z 3. októbra 2019, Dziubak, C-260/18, EU:C:2019:819, bod 54).
- 27 Vnútroštátnemu súdu tak prináleží vziať prípadne do úvahy vôľu vyjadrenú spotrebiteľom vtedy, keď si je vedomý toho, že nekalá podmienka nie je záväzná, nepraje si však, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím vyslovuje slobodný a vedomý súhlas s dotknutou podmienkou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. februára 2013, Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, bod 35).
- 28 Preto je potrebné analogicky pripustiť, ako to v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 39 až 42 svojich návrhov, že spotrebiteľ sa môže zdať uplatnenia nekalej povahy podmienky v rámci zmluvy o novácii, ktorou sa spotrebiteľ vzdáva účinkov, ktoré by spôsobilo vyhlásenie nekalej povahy takejto podmienky s výhradou, že toto vzdanie sa vyplýva zo slobodného a vedomého súhlasu.

- 29 Ako však vyplýva z judikatúry citovanej v bode 25 tohto rozsudku, vzdanie sa práva spotrebiteľa dovoľávať sa neplatnosti nekalej podmienky možno zohľadniť len vtedy, ak si tento spotrebiteľ pri tomto vzdaní bol vedomý nezáväznej povahy tejto podmienky a dôsledkov, ktoré z toho vyplývajú. Len v tomto prípade sa možno domnievať, že jeho prístupenie k novácii takejto podmienky vyplýva zo slobodného a vedomého súhlasu pri dodržaní požiadaviek stanovených v článku 3 smernice 93/13, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
- 30 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že na prvú položenú otázku treba odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby podmienka zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorej nekalá povaha môže byť konštatovaná súdom, mohla byť predmetom zmluvy o novácii medzi týmto predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom, ktorou sa spotrebiteľ vzdáva účinkov, ktoré by spôsobilo vyhlásenie nekalej povahy tejto podmienky, pod podmienkou, že toto vzdanie sa vyplýva zo slobodného a vedomého súhlasu spotrebiteľa, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O druhej otázke

- 31 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že podmienka v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom s cieľom zmeniť potenciálne nekalú podmienku skoršej zmluvy uzatvorenej medzi nimi alebo upraviť dôsledky nekalej povahy tejto inej podmienky môže byť sama osebe považovaná za podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, a prípadne ju možno vyhlásiť za nekalú.
- 32 Treba pripomenúť, že podľa článku 3 ods. 1 smernice 93/13 sa preskúmanie nekalej povahy podmienky v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom týka podmienok, ktoré neboli individuálne dohodnuté.
- 33 Článok 3 ods. 2 tejto smernice spresňuje, že podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola formulovaná vopred podnikateľom a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť jej obsah, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, predstavuje podmienka, ktorá je formulovaná na účely všeobecného uplatňovania (rozsudok z 15. januára 2015, Šiba, C-537/13, EU:C:2015:14, bod 31).
- 34 Tieto podmienky však môžu byť splnené aj vo vzťahu k podmienke, ktorej cieľom je zmeniť potenciálne nekalú podmienku skoršej zmluvy uzavretej medzi tými istými zmluvnými stranami alebo upraviť dôsledky nekalej povahy tejto druhej podmienky. Okolnosť, že cieľom novej podmienky je zmeniť skoršiu podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, nezavaruje sama osebe vnútroštátny súd povinnosti overiť, či spotrebiteľ skutočne nemohol ovplyvniť v zmysle článku 3 ods. 2 smernice 93/13 obsah tejto novej podmienky.
- 35 Vo veci samej prináleží vnútroštátnemu súdu zohľadniť všetky okolnosti, za ktorých bola takáto podmienka predložená spotrebiteľovi, aby mohol určiť, či tento spotrebiteľ mohol mať vplyv na jej obsah.
- 36 V prejednávanej veci okolnosť, že uzavretie zmluvy o novácii, o ktorú ide vo veci samej, patrí do všeobecnej politiky opätovného prerokovania zmlúv o hypotekárnom úvere s variabilnou sadzbou a zahŕňajúcich podmienku stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu, ktorú uzavrela Ibercaja Banco v nadväznosti na rozsudok Tribunal Supremo (Najvyšší súd), 241/2013 z 9. mája 2013, môže predstavovať nepriamy dôkaz toho, že XZ nemohla ovplyvniť obsah novej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu.

- 37 To isté platí pre skutočnosť, že podľa informácií vnútroštátneho súdu banková inštitúcia neposkytla XZ kópiu zmluvy a neumožnila jej, aby si ju vzala so sebou na účely oboznámenia sa s ňou.
- 38 V každom prípade okolnosť, že XZ pred podpisom zmluvy o novácii urobila rukou písanú poznámku uvádzajúcu, že pochopila mechanizmus podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, neumožňuje sama osebe dospieť k záveru, že táto podmienka bola individuálne dohodnutá a že spotrebiteľ mohol skutočne ovplyvniť obsah uvedenej podmienky.
- 39 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na druhú položenú otázku treba odpovedať tak, že článok 3 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienka v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom s cieľom zmeniť potenciálne nekalú podmienku skoršej zmluvy uzatvorenej medzi nimi alebo upraviť dôsledky nekalej povahy tejto inej podmienky môže byť sama osebe považovaná za podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, a prípadne ju možno vyhlásiť za nekalú.

O štvrtej otázke

- 40 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že požiadavka transparentnosti, ktorá sa vzťahuje na predajcu alebo dodávateľa podľa týchto ustanovení, znamená, že ak predajca alebo dodávateľ uzavrie so spotrebiteľom zmluvu o hypotekárnom úvere s variabilnou sadzbou, ktorá upravuje podmienku stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu, musí spotrebiteľovi poskytnúť informácie potrebné na pochopenie ekonomických dôsledkov, ktoré pre neho vyplývajú z mechanizmu vyplývajúceho z tejto zmluvnej podmienky minimálnej úrokovej sadzby v okamihu uzavretia tejto zmluvy.
- 41 Podľa článku 3 ods. 1 smernice 93/13 sa zmluvná podmienka uzatvorená medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá nebola individuálne dohodnutá, považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dobrej viery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.
- 42 Podľa článku 4 ods. 2 tejto smernice sa však hodnotenie nekalej povahy podmienok nevzťahuje ani na definíciu hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané ako protiplnenie na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú formulované „jasne a zrozumiteľne“.
- 43 Článok 5 uvedenej smernice okrem toho stanovuje, že v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky formulované „jasne a zrozumiteľne“.
- 44 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že požiadavka transparentnosti uvedená v článku 4 ods. 2 a článku 5 smernice 93/13 nemôže byť obmedzená len na zrozumiteľnosť dotknutej podmienky z formálneho a gramatického hľadiska. Vzhľadom na to, že systém ochrany zavedený uvedenou smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka jasného a zrozumiteľného formulovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená rovnakou smernicou, sa musí chápať široko (rozsudok z 3. marca 2020, Gómez del Moral Guasch, C-125/18, EU:C:2020:138, bod 50).
- 45 Požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne, preto vyžaduje, aby zmluva transparentným spôsobom vyjadrovala konkrétne fungovanie mechanizmu, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj prípadne vzťah medzi týmto mechanizmom

a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 45).

- 46 Pokiaľ ide o zmluvu o hypotekárnom úvere, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby v tejto súvislosti vykonal potrebné overenia vzhľadom na všetky relevantné skutkové okolnosti, medzi ktoré patria aj reklama a informácie poskytnuté veriteľom v rámci dojednávania zmluvy. Vnútroštátnemu súdu po zohľadnení všetkých okolností súvisiacich s uzatvorením zmluvy osobitne prináleží overiť, či boli spotrebiteľovi oznámené všetky skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku a umožňovali mu posúdiť najmä celkové náklady jeho úveru. Rozhodujúcimi pri tomto posúdení sú jednak otázka, či sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne, takže priemerný spotrebiteľ je schopný posúdiť takéto náklady, a jednak okolnosť spojená s tým, či boli v zmluve o úvere poskytnuté informácie, ktoré sú vzhľadom na povahu tovaru alebo služieb, ktoré sú predmetom tejto zmluvy, považované za základné (rozsudok z 3. marca 2020, Gómez del Moral Guasch, C-125/18, EU:C:2020:138, bod 52).
- 47 Konkrétne poskytnutie informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch tohto uzavretia pred uzavretím takejto zmluvy má pre spotrebiteľa zásadný význam. Najmä na základe týchto informácií sa tento spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré predajca alebo dodávateľ vopred vypracoval (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 50, ako aj citovaná judikatúra).
- 48 Okrem toho posúdenie nekalej povahy zmluvnej podmienky sa má uskutočniť s odkazom na dobu uzatvorenia dotknutej zmluvy, s ohľadom na všetky okolnosti, o ktorých mohol predajca alebo dodávateľ vedieť v uvedenej dobe a ktoré mohli mať vplyv na neskorší výkon uvedenej zmluvy, pričom zmluvná podmienka môže spôsobiť nerovnováhu medzi zmluvnými stranami, ktorá sa prejaví až pri výkone zmluvy (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 54).
- 49 Preto sa musí dodržanie požiadavky transparentnosti uvedenej v článku 4 ods. 2 a článku 5 smernice 93/13 predajcom alebo dodávateľom posudzovať s ohľadom na informácie, ktoré mal tento predajca alebo dodávateľ k dispozícii v čase uzavretia zmluvy, ktorú uzatvoril so spotrebiteľom.
- 50 Pokiaľ ide konkrétne o podmienku „stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu“ uvedenú v zmluve o úvere s variabilnou úrokovou sadzbou, treba uviesť, že finančné dôsledky mechanizmu obmedzenia zníženia úrokovej sadzby nadol nevyhnutne závisia od vývoja referenčného indexu, na základe ktorého sa taká úroková sadzba vypočíta.
- 51 Za týchto okolností musí byť dotknutému spotrebiteľovi umožnené pochopiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho vyplývajú z takejto podmienky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2019, GT, C-38/17, EU:C:2019:461, bod 33 a citovanú judikatúru).
- 52 Pokiaľ však ide o podmienku spočívajúcu v obmedzení výkyvov variabilnej sadzby vypočítanej na základe indexu smerom nadol, presná hodnota tejto sadzby nepochybne nemôže byť určená v zmluve o úvere na celú dobu jej trvania. Od predajcu alebo dodávateľa tak nemožno požadovať, aby poskytol presné informácie, pokiaľ ide o finančné dôsledky spojené so zmenami úrokovej sadzby v priebehu zmluvy, keďže tieto výkyvy závisia od budúcich udalostí, ktoré nie sú predvídateľné a sú nezávislé od vôle tohto podnikateľa. Konkrétne uplatnenie variabilnej úrokovej sadzby má v konečnom dôsledku svojou povahou za následok kolísanie súm budúcich splátok, takže uvedený predajca alebo dodávateľ nemôže byť schopný spresniť presný vplyv uplatnenia podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu na tieto splátky.

- 53 Nič to však nemení na tom, že Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ ide o hypotekárne úvery s variabilnou úrokovou sadzbou, poskytnutie informácií týkajúcich sa minulého vývoja indexu, na základe ktorého sa vypočítava uplatniteľná sadzba, predstavuje osobitne relevantnú skutočnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. marca 2020, Gómez del Moral Guasch, C-125/18, EU:C:2020:138, bod 56).
- 54 Na základe takejto informácie môže byť totiž spotrebiteľ schopný pochopiť podľa minulých výkyvov možnosť, že nebude môcť využiť nižšie sadzby, ako je „minimálna úroková sadzba“, ktorá mu je ponúkaná.
- 55 Pokiaľ ide o sumy, ktorých by sa spotrebiteľ vzdal pristúpením k novej podmienke stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu a ktoré zodpovedajú rozdielu medzi sumami zaplatenými spotrebiteľom na základe pôvodnej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu a sumami, ktorých zaplatenie by bolo splatné v prípade neexistencie podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, treba uviesť, že tieto sumy môže v zásade ľahko určiť riadne informovaný a primerane obozretný priemerný spotrebiteľ, pokiaľ disponuje všetkými potrebnými údajmi zo strany predajcu alebo dodávateľa, v danom prípade bankovej inštitúcie, ktorá má v tomto ohľade nevyhnutné znalosti.
- 56 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že na štvrtú položenú otázku sa má odpovedať tak, že článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že požiadavka transparentnosti, ktorá sa vzťahuje na predajcu alebo dodávateľa podľa týchto ustanovení, znamená, že pri uzavretí zmluvy o hypotekárnom úvere s variabilnou úrokovou sadzbou, ktorá upravuje podmienku stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu, sa spotrebiteľovi musí umožniť pochopiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho vyplývajú z mechanizmu vyplývajúceho z tejto podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, prostredníctvom poskytnutia informácií týkajúcich sa minulého vývoja indexu, na základe ktorého je úroková sadzba vypočítaná.

O tretej a piatej otázke

- 57 Svojou treťou a piatou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 3 ods. 1 v spojení s bodom 1 písm. q) prílohy, ako aj článok 6 ods. 1 smernice 93/13 majú vykladať v tom zmysle, že podmienka zmluvy o novácii, ktorou sa mení podmienka skoršej zmluvy a ktorou sa predajca alebo dodávateľ a spotrebiteľ vzájomne vzdávajú práva podať žalobu na súde s cieľom uplatniť si nároky týkajúce sa najmä pôvodnej podmienky zmenenej touto zmluvou o novácii a novačnej podmienky, sa má považovať za „nekalú“.
- 58 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že zmluvou o novácii sa Ibercaja Banco a XZ dohodli na znížení sadzby v podmienke stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, ktorá bola uplatniteľná na základe zmluvy o hypotekárnom úvere, ako aj na vzájomnom vzdaní sa práva podať žaloby týkajúce sa predchádzajúcich a nových podmienok stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu.
- 59 Pokiaľ je takáto podmienka o vzdaní sa práva stanovená v rámci zmluvy uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, vnútroštátny súd môže konštatovať nekalú povahu tejto podmienky v rámci preskúmania upraveného v článku 3 smernice 93/13 pod podmienkou, že uvedená podmienka nebola individuálne dohodnutá, a s výhradou obmedzení stanovených v článku 4 ods. 2 tejto smernice.
- 60 Ako vyplýva z článku 3 ods. 1 uvedenej smernice, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dobrej viery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán ku škode spotrebiteľa.
- 61 Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či zmluvné podmienky, o ktorých rozhoduje, musia byť považované za nekalé, pričom v zásade zohľadní v súlade s článkom 4 ods. 1 tej istej smernice všetky okolnosti prejednávanej veci (rozsudok zo 7. augusta 2018, Banco Santander a Escobedo Cortés, C-96/16 a C-94/17, EU:C:2018:643, bod 66).

- 62 Práve vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či vzhľadom na okolnosti vlastné prejednávanej veci podmienka spĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti. Súdny dvor je však oprávnený vyvodiť z ustanovení smernice 93/13 kritériá, ktoré tento súd môže alebo musí uplatniť pri takomto posúdení (rozsudok z 28. júla 2016, Verein für Konsumenteninformation, C-191/15, EU:C:2016:612, bod 65).
- 63 Okrem toho, ako vyplýva z článku 3 ods. 3 smernice 93/13, príloha tejto smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. V bode 1 písm. q) tejto prílohy sú ako takéto potenciálne nekalé podmienky uvedené tie, ktorých predmetom alebo účinkom je „neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok“.
- 64 Navyše skutočnosť, že predajca alebo dodávateľ a spotrebiteľ sa vzájomne vzdávajú práva podať žaloby týkajúce sa podmienky zmluvy, nebráni tomu, aby vnútroštátny súd preskúmal nekalú povahu takejto podmienky, pokiaľ táto podmienka môže mať záväzné účinky voči spotrebiteľovi.
- 65 V predmetnej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že zmluvou o novácii sa Ibercaja Banco a XZ dohodli na jednej strane na znížení sadzby v podmienke stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, ktorá bola uplatniteľná na základe zmluvy o hypotekárnom úvere, a na druhej strane na vzájomnom vzdaní sa práva podať žaloby týkajúce sa predchádzajúcich a nových podmienok stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu.
- 66 Pokiaľ ide v prvom rade o to, že XZ sa vzdala práva uplatniť svoje nároky týkajúce sa pôvodnej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu pred vnútroštátnym súdom, treba uviesť, že ako vyplýva z bodov 25 až 28 tohto rozsudku, smernica 93/13 sama osebe nebráni tomu, aby sa spotrebiteľ zmluvne vzdal prospechu, ktorý by mohol mať z vyhlásenia nekalej povahy zmluvnej podmienky, pokiaľ toto vzdanie sa vyplýva zo slobodného a vedomého súhlasu.
- 67 Okrem toho, ako uviedol generálny advokát v bodoch 70 až 73 svojich návrhov, treba rozlišovať vzdanie sa práva podať žaloby, ak je dohodnuté v dohode, akou je transakcia, ktorej samotným predmetom je vyriešenie sporu existujúceho medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, od predchádzajúceho vzdania sa práva podať akúkoľvek žalobu obsiahnutého v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ako je uvedené v bodoch 75 a 76 tohto rozsudku.
- 68 Podmienka stanovujúca vzájomné vzdanie sa akejkoľvek žaloby na súde v rámci dohody o riešení sporu medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom vo veci platnosti podmienky zmluvy zaväzujúcej tieto dve strany však môže patriť pod hlavný predmet tejto dohody v zmysle článku 4 ods. 2 smernice 93/13 a v dôsledku toho byť vylúčená z posúdenia prípadnej nekalej povahy, pokiaľ je formulovaná jasne a zrozumiteľne, pričom takéto preskúmanie prináleží vnútroštátnemu súdu.
- 69 V prejednávanej veci sa vnútroštátny súd domnieva, že XZ nezískala dostatočné informácie, pokiaľ ide o nekalú povahu pôvodnej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu a o sumy, na ktoré by mala nárok na vrátenie z dôvodu súm, ktoré bez právneho dôvodu vyplatila na základe tejto podmienky.
- 70 Ako vyplýva z bodu 48 tohto rozsudku, posúdenie nekalej povahy podmienky zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa má uskutočniť s odkazom na dobu uzatvorenia tejto zmluvy, s ohľadom na všetky okolnosti, o ktorých mohol predajca alebo dodávateľ vedieť v uvedenej dobe a ktoré mohli mať vplyv na neskorší výkon uvedenej zmluvy, pričom podmienka môže spôsobiť nerovnováhu medzi zmluvnými stranami, ktorá sa prejaví až pri výkone tejto zmluvy.

- 71 Hoci bude úlohou vnútroštátneho súdu preskúmať, akými informáciami disponovala Ibercaja Banco ku dňu uzavretia zmluvy o novácii, treba uviesť, že podľa informácií predložených Súdneho dvoru bola táto zmluva uzavretá 4. marca 2014. Rozsudkom 241/2013 z 9. mája 2013 Tribunal Supremo (Najvyšší súd) v rámci konania začatého združeniami spotrebiteľov rozhodol, že podmienky stanovujúce minimálnu úrokovú sadzbu uvedené v zmluvách o hypotekárnom úvere v zásade nespĺňajú požiadavky jasnosti a transparentnosti, a preto ich bolo možné vyhlásiť za nekalé. Tribunal Supremo (Najvyšší súd) tým obmedzil účinky vyhlásenia neplatnosti takýchto podmienok do budúcnosti. Súdny dvor však až rozsudkom z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i. (C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980), rozhodol, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 bráni takémuto obmedzeniu.
- 72 V dôsledku toho na jednej strane, ak by v čase uzavretia zmluvy o novácii prichádzala do úvahy nekalá povaha pôvodnej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu zaväzujúcej XZ vo vzťahu k spoločnosti Ibercaja Banco, zdá sa, že nešlo o istú skutočnosť, keďže medzi účastníkmi tejto zmluvy nebola v rámci súdneho konania táto povaha konštatovaná.
- 73 Na druhej strane sa nezdá, že by právny stav v čase uzavretia zmluvy o novácii umožňoval spoločnosti Ibercaja Banco vedieť, že existencia nekalej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu zakladá právo na úplné vrátenie súm zaplatených bez právneho dôvodu na základe tejto podmienky.
- 74 Za týchto okolností prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil úroveň istoty, ktorá existovala v čase uzavretia zmluvy o novácii, pokiaľ ide o nekalú povahu pôvodnej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, s cieľom určiť rozsah informácií, ktoré mala Ibercaja Banco poskytnúť XZ na základe požiadavky transparentnosti, ktorá jej prislúchala pri predložení podmienky o vzdaní sa práva na podanie žaloby, ako aj či XZ bola schopná pochopiť právne dôsledky, ktoré z toho pre ňu vyplývali.
- 75 Pokiaľ ide v druhom rade o to, že účastníci konania vo veci samej sa pred vnútroštátnym súdom vzdali svojich nárokov týkajúcich sa novej podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, treba zdôrazniť, že ako uviedol generálny advokát v bodoch 43 a 44 svojich návrhov, spotrebiteľ sa nemôže platne zaviazat', že sa do budúcnosti vzdá súdnej ochrany a práv, ktoré mu vyplývajú zo smernice 93/13. Nemôže totiž zo svojej podstaty pochopiť dôsledky svojho pristúpenia k takejto podmienke, pokiaľ ide o spory, ktoré sa môžu objaviť v budúcnosti.
- 76 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13, podľa ktorého členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa, má záväznú povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 55). Uznanie možnosti predchádzajúceho vzdania sa zo strany spotrebiteľa práv, ktoré mu vyplývajú zo systému ochrany zavedeného touto smernicou, by však bolo v rozpore so záväznou povahou tohto ustanovenia a ohrozilo by účinnosť tohto systému.
- 77 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na tretiu a piatu položenú otázku treba odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 v spojení s bodom 1 písm. q) prílohy, ako aj článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že:
- podmienka uvedená v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom na účely vyriešenia existujúceho sporu, ktorou sa tento spotrebiteľ vzdáva práva uplatniť na vnútroštátnom súde nároky, ktoré by mohol uplatniť v prípade neexistencie tejto podmienky, môže byť považovaná za „nekalú“ najmä vtedy, ak uvedený spotrebiteľ nemal k dispozícii relevantné informácie, ktoré by mu umožnili pochopiť právne dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú,
  - podmienka, ktorou sa ten istý spotrebiteľ vzdá, pokiaľ ide o budúce spory, práva podať žaloby založené na právach, ktoré má podľa smernice 93/13, nie je pre spotrebiteľa záväzná.

O trovách

⁷⁸ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby podmienka zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorej nekalá povaha môže byť konštatovaná súdom, mohla byť predmetom zmluvy o novácii medzi týmto predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom, ktorou sa spotrebiteľ vzdáva účinkov, ktoré by spôsobilo vyhlásenie nekalej povahy tejto podmienky, pod podmienkou, že toto vzdanie sa vyplýva zo slobodného a vedomého súhlasu spotrebiteľa, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
2. Článok 3 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienka v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom s cieľom zmeniť potenciálne nekalú podmienku skoršej zmluvy uzatvorenej medzi nimi alebo upraviť dôsledky nekalej povahy tejto inej podmienky môže byť sama osebe považovaná za podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, a prípadne ju možno vyhlásiť za nekalú.
3. Článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že požiadavka transparentnosti, ktorá sa vzťahuje na predajcu alebo dodávateľa podľa týchto ustanovení, znamená, že pri uzavretí zmluvy o hypotekárnom úvere s variabilnou úrokovou sadzbou, ktorá upravuje podmienku stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu, sa spotrebiteľovi musí umožniť pochopiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho vyplývajú z mechanizmu vyplývajúceho z tejto podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu, prostredníctvom poskytnutia informácií týkajúcich sa minulého vývoja indexu, na základe ktorého je úroková sadzba vypočítaná.
4. Článok 3 ods. 1 v spojení s bodom 1 písm. q) prílohy, ako aj článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že:
  - podmienka uvedená v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom na účely vyriešenia existujúceho sporu, ktorou sa tento spotrebiteľ vzdáva práva uplatniť na vnútroštátnom súde nároky, ktoré by mohol uplatniť v prípade neexistencie tejto podmienky, môže byť považovaná za „nekalú“ najmä vtedy, ak uvedený spotrebiteľ nemal k dispozícii relevantné informácie, ktoré by mu umožnili pochopiť právne dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú,
  - podmienka, ktorou sa ten istý spotrebiteľ vzdá, pokiaľ ide o budúce spory, práva podať žaloby založené na právach, ktoré má podľa smernice 93/13, nie je pre spotrebiteľa záväzná.

Podpisy